

**DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT**

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
8126 Oslo

Kontaktperson

Deres ref.:
2016/2699

Vår ref.:
Dokumentnummer
16/10065

Dato:
20.01.2017

Høring- rapport avgitt av Lysne II-utvalget om digitalt grenseforvar

Utenriksdepartementet (UD) viser til brev fra Forsvarsdepartementet datert 5 oktober 2016 med rapport fra Lysne II-utvalget om digitalt grenseforvar.

Utenriksdepartementet har her lagt vekt på sikkerhetspolitiske sider ved saken og mener Lysne II-rapporten er et godt og viktig arbeid som utgangspunkt for videre drøfting og vurdering av digitalt grenseforvar (DGF).

I St. melding 37 om Globale sikkerhetsutfordringer i utenrikspolitikken fremlagt i juni 2015, fremholdes det at det sikkerhetspolitiske landskapet har gjennomgått dyptgripende endringer de siste par årene. Utfordringene er mer komplekse enn tidligere, og vi ser i økende grad hvordan ukonvensjonelle sikkerhetsutfordringer som internasjonal terrorisme, organisert kriminalitet og utfordringer i det digitale rom får konsekvenser for global stabilitet og utvikling. Hendelser det siste året viser at de globale sikkerhetstruslene er økende, og det er behov for nye verktøy for å kunne bekjempe disse.

Tematikken som berøres i rapporten er svært aktuell og har konsekvenser for norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk. Det digitale rom, og internett i særdeleshet, har gitt oss nye muligheter for innovasjon, vekst og utvikling. Samtidig er vi bekymret over fremveksten av nye og svært alvorlige trusler fra både statlige og ikke-statlige aktører i det digitale rom. Konsekvensene av digitale nettverksoperasjoner og digital manipulering av informasjon kan være meget omfattende og kan påvirke vårt demokratiske fundament og statens grunnleggende sikkerhet.

Utenriksdepartementet legger til grunn at formålet med DGF er å sikre E-tjenesten teknisk tilgang til en informasjonskilde som i dag ikke er tilgjengelig, og derigjennom sikre at E-tjenesten kan ivareta sitt samfunnsoppdrag også i fremtiden.

Lysne II-utvalgets rapport åpner for tiltak som i større grad enn i dag vil gi vår etterretningstjeneste mulighet til å avsløre digitale nettverksoperasjoner mot mål i Norge. Det er positivt. Utenriksdepartementet merker seg særlig de faktorer Lysne-utvalget peker på i rapportens side 28-30, blant annet

«De mest avanserte trusler i det digitale rom relatert til rikets sikkerhet- statlig spionasje og forberedelser til cyberangrep, samt kommunikasjon mellom kjente terrorister i utlandet og ukjente personer i Norge- i de fleste tilfeller ikke kan avdekkes innenfor gjeldende lovverk og kapasiteter»

Utvalgets viser i sin rapport til at noe av denne informasjonen er tilgjengelig gjennom samarbeid med tjenester i andre land, men at denne ofte kommer for sent, som et biprodukt i forhold til andre lands nasjonale prioritering. Disse land har ikke som sitt primærfokus å beskytte norske interesser, og informasjonen stammer dessuten i stor utstrekning fra samarbeidspartnerens bruk av DGF (jf. rapportens side 27-29).

Det er Utenriksdepartementets vurdering at tiltakene i Lysne II-rapporten dersom gjennomført, vil kunne bidra til å forhindre terror og sabotasje på norsk jord. Videre vil tiltakene kunne bidra til å oppdage og håndtere cyberangrep mot norske mål både i privat og offentlig sektor. Rapporten peker på at DGF har flere rettslige og personvernmessige utfordringer. For å ivareta slike hensyn og sikre tillit til E-tjenestens arbeid er det etter Utenriksdepartementets oppfatning derfor viktig at innføring av DGF må skje innenfor betryggende rammer.

Etterretningstjenesten er viktig for norsk sikkerhetspolitikk. Det er vesentlig at den også i tiden fremover kan ivareta sine lovpålagte oppgaver på en god måte. I et krevende globalt sikkerhetsbilde der de digitale trusler er økende og stadig mer komplekse, er det Utenriksdepartementets vurdering at DGF er et nødvendig verktøy for å møte nasjonale og internasjonale sikkerhetsutfordringer. Det forutsettes at de hensyn som er nevnt over ivaretas tilfredsstillende ved en eventuell iverksetting av DGF.

Hilsen

Rune Resaland
Ekspedisjonssjef

Bjørn Svenungsen /s/
Fagdirektør